

REDAȚIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz u. Nr. 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.
Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:

Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:

Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci

Telefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Carmen Secularae

la 100 ani dela întemeierea școlii pedagogice
din Arad. (1812-1912).

De trei ori salutare, o zi învingătoare,
Frumoasă și dorită, de bine aducătoare;
Tu, care pui în inimă un foc din cerul sfânt,
Ce arde 'n veac odată, la noi, pe acest pământ.

Credeam, că noaptea lungă a neștiinței oarbe
Avânturi și credințe din piepturi mi-le soarbe,
Că groaznice pustiuri 'ș-întind spre noi amarul,
Că ne așteapt'o cruce și drumul greu... Calvarul!..

Dar pronia divină prin mila 'mpărătească
Ne-a dat, c'un veac înainte, o școală românească
Și dascăli și școlarii ne-au fost luminătorii
Cu steagul tot în frunte, prin lupte cu victorii!

Ah, inimile triste și sufletele bune
Cum s'adunară, Doamne, la sfânta rugăciune!...
....Să-l ști pe Împăratul cinstindu-ți lege, limbă....
Tu crezi, că Serafimii prin raiu de braț se plimbă!

Cultura și Lumina!.... alt dar împărătesc
Române, numai unul, mai mare îți doresc:
Prin școale graiul liber, prin sate înfrățire
Viața și norocul să-ți crească din iubire.

Bătrânii ne lăsară mărirea prin virtute,
Cei tineri s'o 'nfrise din faptele trecute
Și cartea românească străbată văi și dealuri
Să se 'ntărească limba din culmi și preste maluri.

In vechile ogașe se între 'ntinerită
Poeții s'o desmerde cu lira 'mpodobită;
Fecioarele s'o cheme la hora de mireasă,
Și zinele s'o poarte 'n car de 'mpărăteasă.

Și feți frumoși din crânguri să vie s'o cuprindă,
Să salte 'n joc; cu fruntea s'ajungă pân' la grindă,
Să chiue prin codri, și-aprinsi de-atât noroc
Pe rând să mi-o sărute, să-și stâmpere cel foc!

Voiși să stați de-o parte voi dascăli bravi ai lor,
Să puneți bătrânețea colea după cuptor,
Și să chemați cobzarii să cânte sub cerdac
Un cântec nou, ce adună voinicii sub copac.

Și, colea, cătră ziuă... când zorile vă ard,...
Pe Nicolae-Otavă, mult iscusitul bard,
Chemăți-l să v'alinte, în taină să vă spună:
Că multe pot să facă puțini buni împreună!

M.-telegd, 12/25 oct. 1912.

Alexandru Munteanu alui Vasile
protopresbiter ort. român.

Discursul de deschidere.

ținut la adunarea generală a „Asociațiunii“ (Sibiu 30
Sept. v., 13 Oct. n.) de prezidentul A. Bârseanu.

Excelența Voastră, Înalt Prea Sfințite Părinte
Arhiepiscop și Mitropolit!
Prea Sfințiți Părinți Episcopi!
Doamnelor și Domnilor!

Iată-ne întruniți din nou în adunarea generală a
„Asociațiunii pentru literatura română și cultura po-
porului român“, pentru întâia oară dela memorabila
adunare din Blaj, cu care s'a serbat existența de 50
ani a însoțirii noastre culturale! Vibrează și acum în
inimile noastre amintirea frumoaselor zile de 15, 16
și 17 August v. 1911, când ne aflam la un loc: preoți
și mireni, cărturari și plugari, tineri și bătrâni, băr-
bați și femei, în acel orașel, bogat în aduceri aminte
istorice românești, cuprinși de vraja trecutului, mișcați
până în adâncul sufletului de privescerea miilor de
oameni, pătrunși de acelaș gând și acelaș dor, insu-
flețiți de cuvintele auzite și de frumoasele producții
artistice la care avusem norocul a fi de față, purtați
pe aripile vântului de primul sburător român dela noi
și înălțați în sferele luminoase ale entuziasmului și
ale încrederii în sine de aripile și mai îndrăsnețe ale
gândului răpit de un moment de învioreare sufletească.

Este timpul, să ne dăm seamă ce a rămas pe
urma acestor clipe de înălțare sufletească, ce a răsă-
rit din semințele aruncate în inimile noastre în fru-
moasele zile dela Blaj de acum un an, și în deosebi
ce pași înainte a făcut însoțirea noastră culturală de
atunci încoaci?

Și dacă, spre a răspunde la această întrebare și
pe temeiul răspunsului obținut a câștiga o îndrumare
pentru viitor, am ales de nou sediul comitetului cen-
tral în care am serbat, înainte cu trei ani, amintirea
marelui Arhieru Andrei Șaguna, am făcut-o, ca să
ne aducem aminte de un alt bărbat, care de aseme-
nea a stat la leagănul însoțirii noastre și de al cărui
nume e legat tot trecutul ei, timp de 3 decenii și
mai bine!

Bărbatul acesta este George Barițiu, dela naște-
rea căreia s'a împlinit în primăvara anului acestuia un
veac și a cărui binecuvântată activitatea este vie în
amintirea generației mai în vârstă.

Sub impresiunea pildei vie de activitate neobo-
sită, închinată binelui obșteșc, a nemuritorului George
Barițiu, vom cercetă deci ce am făcut noi în cadrele
însoțirii, din care facem parte, în curs de un an și
mai bine, și în ce direcție au a se îndreptă pașii
noștri de aici înainte, în conglăsurire cu menirea Aso-
ciației, în numele căreia ne-am întrunit astăzi în lo-
cul acesta.

Ori cine a aruncat o privire asupra raportului
general al comitetului nostru central, sau a urmărit

cu oare care băgare de seamă mersul instituțiunei, ai cărei membri suntem, a trebuit să observe, că lucrarea cea mai de seamă a însoțirii noastre în timpul din urmă a fost și este răspândirea luminei în straturile cele mari ale poporului, propagarea cunoștințelor folositoare și a năravurilor bune în cercuri cât mai largi, închegarea rândurilor între diferitele pături ale poporului nostru, între orășeni și săteni, între cărturari și necărturari, între intelectuali, meseriași și plugari. Lucrarea aceasta, îndeplinită cu deosebire de despărțăminte și agenturile comunale ale însoțirii noastre, s'a manifestat în sutele de prelegeri populare ținute, în bibliotecile înființate, în deprinderea cu cititul și scrisul a celor necunoscători de carte, în înțocmirea câtor-va expozițiuni mai mari sau mai mici și în premiarea produselor mai de seamă expuse, în înființarea câtor-va reuniuni culturale sau economice, în încurajarea învățătorilor la o mai bună îngrijire a grădinilor școlare și, ici-colea, în distribuirea de altoi și de mașini agricole între țărani nostri.

Și cu bucurie trebuie să constatăm, că aceste nobile năzuințe, cari stau în deplin acord cu menirea însoțirii noastre, încep a fi îmbrățișate în cercuri tot mai largi, că la lucrarea mântuitoare de luminare a poporului nostru iau parte tot mai multe elemente, chiar și în ținuturi, cari până acum nu le consideram, dacă nu aproape pierdute, cel puțin nu tocmai accesibile culturii românești, în urma înrăuirilor nefavorabile străine de tot felul. Dovadă nou înființatul despărțământ Vișeu-Iza din ținutul Maramureșului, în care o mână de oameni devotați desvoaltă o activitate din cele mai laudabile, și despărțământul Sătmăr-Ugocia, în care acum de curând câțiva vrednici tineri din dieceza Gherlei au ținut o serie de prelegeri populare, înviorând inimile poporenilor nostri din acele părți și storcând chiar și aprobarea străinilor. Și tot astfel la Ceica și la Marghita din comitatul Bihariei, la Giurgeul din Secuime, și peste tot unde a resunat glasul chemării la viață prin cultură națională.

Toate acestea ne dovedesc, că poporul nostru e străbătut de dorul de lumină, că el începe a prețui tot mai mult cartea românească și că în sufletul lui a început a prinde rădăcini tot mai adânci convingerea, că mântuirea lui n'are să și-o aștepte, decât dela sine însuși. Și în împrejurările grele de astăzi, pline de decepțiuni, de nenorociri elementare și de zângănitul armelor, această convingere este busola cea mai sigură, care ne poate conduce la un viitor fericit. Numai prin luminarea minții, prin întărirea puterilor noastre trupești și sufletești, sub pavăza unor principii morale sănătoase și sub steagul iubirii frățești vom fi în stare a învinge greutățile ce ne stau în cale și a ne asigura un loc vrednic între popoarele, cu care am fost urșiți a vieții împreună.

Deși însă, în genere, putem constată în timpul din urmă oare-care progres în lărgirea cercului de activitate al însoțirii noastre, totuși am greși, dacă am crede, că s'a făcut și se face tot, ce trebuie făcut. Dimpotrivă, dacă nu voim a ne înșelă înșine, suntem dator a recunoaște, că în multe părți pătura noastră cultă încă nu este pătrunsă de ajuns de problemele „Asociațiunii“ că unele despărțăminte sunt și acum cadre fără de ostași și că cei puși în fruntea lor sau nu-și fac datoria de loc, sau, și de fac din când în când unele încercări, nu au destulă perseverență, ca să le ducă la bun sfârșit, ci se opresc la mijlocul drumului, așa, că din silințele lor nu se alege nimic pozitiv.

Dovadă, că nu toți intelectualii noștri știu prețui după cuviință însemnătatea însoțirii noastre, și sunt în stare a se însufleți pentru scopurile ei, este și numărul relativ mic, al acelor, cari au intrat în cadrele ei: 2649, față cu numărul de aproape 10,000, câți s'au socotit mai anii trecuți, că s'ar putea înscrie ca membri.

De altă parte, cum mi-am luat îndrăzneală a constată și la alt prilej între fruntașii noștri din diferitele regiuni ale țării nu e destulă legătură sufletească; ei nu se știu însufleți din destul pentru același ideal și nu se știu supune unei discipline stricte pentru aducerea lui la îndeplinire. O parte mare dintr'înșii se mărginesc a-și vedea de năcazurile proprii, iar alții, deși mai puțin egoiști, se izolează în cercul restrâns al împrejurimii nemijlocite, nevrând să știe nimic, de ce se întâmplă afară de hotarele comunei, cercului sau cel mult comitatului în care trăesc.

Spre a ilustra această afirmare, voi aduce un singur exemplu.

În cele câteva centre, în care avem școli secundare românești sau seminarii pentru creșterea viitorilor preoți și învățători, s'a făcut de-o vreme încoace frumosul obicei de-a se ține, mai cu seamă în timpul iernei, conferențe de cuprins felurite pe seama publicului doritor de știință din acele centre. Ei bine, aș voi să știu dacă chiar conferențiarilor dintr'un loc cunosc ce se petrece în celalalt punct: dacă, de pildă, la Brașov se urmărește, ce subiecte se tratează la Blaj, și dacă la Sibiu ne dăm seama de materiile tratate la Năsăud, la Brad și la Beiuș? — Tare mă îndoesc, că mi s'ar putea da un răspuns pozitiv la această întrebare, afară doar de vre-o informație întâmplătoare, culeasă din vre-o știre scurtă, rălăcită în coloanele nu știu că ei gazete.

Eră vorba într'o vreme de un schimb de conferențieri, ce avea să se facă sub egida Asociației noastre. S'a făcut, când îmi aduc aminte o încercare sau două, cu succes foarte frumos, cum însumi am avut prilej a constată; dar atâta a fost tot, și mai departe lucrurile au rămas tot în starea de mai înainte.

Și ce urmări favorabile ar avea un asemenea schimb, își poate închipui ori și cine. Publicul nostru s'ar deprinde a se ocupa cu aceleași probleme, emancipându-se din când în când din cercul strâmt al intereselor locale, ne-am mai premeni ideile, ne-am cunoaște mai bine unii pe alții și ne-am ști prețui reciproc, — cu un cuvânt: am aduce la îndeplinire aceea „unire în cuget și în simțiri“, pe care o cântăm de atâta vreme, dar pe care n'am izbutit a o înfăptui pe deplin până acum.

Dar am putea lua și alte pilde, ca să dovedim această lipsă de legătură sufletească.

Iată, avem un număr destul de frumos de reuniuni de natură diferită: de cântări, de meseriași, de învățători, de femei și una nouă de comercianți și agricole.

Oare între aceste reuniuni aflăm legăturile de lipsă pentru o purcedere unitară spre ajungerea scopului comun, pe care-l urmărim, — legături, pe cari le observăm la însoțirile altor popoare?

Așa de pildă, de câteori se intrunesc corurile reuniunilor de cântări, ca să emuleze unele cu altele și astfel să se îndemne reciproc a face progrese tot mai mari în arta sublimă și însuflețitoare a muzicii? Sau reuniunile noastre de meseriași români, căutând să îndrumeze tineretul la meseriile de cari avem mai mare trebuință? Sau iarăși, învățătorii noștri urmăresc cu destulă băgare de seamă lucrările colegilor lor din

alte reuniuni, căutând să stabilească o unitate în activitatea lor atât de însemnată pentru viitorul poporului nostru?

Cât despre reuniunile de femei, tocmai în timpul din urmă se ventilează ideea, ca să se încerce o apropiere a lor, ceea ce ar promova în mod însemnat năzuințele filantropice și culturale.

Cu deosebire în privința aceasta la noi și la popoarele cu cari locuim împreună, dar care au avut norocul a înainta mai mult în cultură!.. Să luăm de pildă pe concetățenii noștri sași și să vedem, ce legături strânse sunt între numeroasele lor însoțiri de tot felul.

Cât de însuflețitoare sunt întrunirile societăților lor de gimnastică și cântări! Ce corespondență vie este între reuniunile lor de meseriași și de comercianți, și cum se înștiințează una pe alta de locurile libere la diferitele măestrii, și de trebuințele cari se simt într'o piață sau într'alta!.. Dar între învățătorii lor ce comunicare vie de idei și ce împărtășire generală la discutarea însemnatelor, dar de multe ori și complicate probleme școlare!.. Agricultorii lor de câteori se întrunesc, ca să discute chestiunile ce-i interesează!.. În sfârșit femeile lor, cu preotesele în frunte, de câte ori convin în adunări regionale sau chiar în congrese generale spre a se sfătui în privința creșterii tinerimii, a înaintării economiei casnice, a îngrijirii bolnavilor și a ajutorării celor lipsiți.

Am putea zice, că pe lângă unitatea de credință și pe lângă situația materială mai bună, rezultată în urma dezvoltării istorice excepțional de favorabile, precum și în urma progresului în cultură, puterea acestui mic popor stă tocmai în legăturile sufletești dintre membrii săi.

Chiar și între tineretul poporului despre care e vorba, se cultivă spiritul acesta de unitate sufletească. De câte ori gimnaziștii din diferitele centre săsești se cercetează unii pe alții învățând a cunoaște pe lângă frumșețile țării, pe frații lor de acelaș sânge și de aceeaș limbă, cu cari mai lăzuiu vor avea să lucreze împreună în viața publică.

Exemplul acesta, ce-l avem zilnic înaintea ochilor ar trebui să-l imităm mai mult ca până acum.

Să ne deprindem a ne simți membri ai aceleiași popor, să luăm parte la bucuriile și la suferințele obștești, să jertfim tot ce ne stă în putință pentru binele totalității, și astfel puterea noastră să stea în comunitatea noastră sufletească.

Și fiindcă a fost vorba de conferențele literare-științifice și de însemnătatea lor, mă gândesc, dacă n'ar fi cu putință să se facă și la noi aceea ce se obișnuiește de un timp încoace la alte neamuri și ce a isbutit a face cu rezultat așa de strălucit neobositul apostol dela Văleni, care în câțiva ani de zile dintr'un orașel cunoscut mai înainte prin prunele sale și prin țuica sa, a creat un centru cultural, cercetaș de atâția tineri doritori de știință, ba chiar de vlăstare ale familiei regale din statul vecin, — înțeleg dacă n'ar fi cu putință să se întocmească și la noi niște cursuri de vară, sau — cum se mai numesc asemenea cursuri, — dacă n'am putea avea și noi o universitate populară? Condițiile pentru o astfel de instituție nu ne lipsesc. Intre profesorii noștri și între ceilalți intelectuali avem bărbați, cari se ocupă cu cercetări științifice și cari ar putea împărtăși și pe alții din comoara cunoștințelor lor. Cât pentru localitate potrivită pentru asemenea cursuri de vară, puține ținuturi vor fi așa de bogate ca Ardealul nostru și regiunile învecinate.

Iată, așa dară, o problemă cu care ar merita să ne ocupăm și asupra căreia atrag îndeosebi luarea aminte a secțiilor noastre literare științifice.

Ce însemnătate ar avea pentru noi niște asemenea cursuri, este ușor de înțeles. Pe lângă înmulțirea cunoștințelor, ele ar contribui în mod însemnat la înfrățirea sufletelor și la stabilirea legăturilor, de care am amintit mai înainte, și de care avem atâta trebuință.

Pe lângă legăturile intelectuale și morale însă, suntem datori, — dacă voim să asigurăm viitorul poporului nostru, — să stabilim între noi și cât se poate de multe legături materiale, știut fiind, că bunăstarea materială este o condiție neapărată a progresului cultural.

Aceasta o vom putea face, dacă vom stărui din toate puterile pentru înfăptuirea unei organizări cât mai complete financiare și economice între toate păturile poporului nostru. Avem, ce e drept, în privința aceasta un început deslul de frumos în băncile noastre; este vorba acum, ca lucrarea începută să o ducem mai departe, căutând formele potrivite, în cari întreg poporul nostru, și în prima linie țărâniea noastră, care formează temelia neamului nostru întreg, să-și vadă ocrotite interesele sale materiale, deprinzându-se cu spiritul de cruțare, ajutându-se reciproc în cazuri de lipsă, purtând o economie mai rațională, valorându-și mai bine produsele sale agricole, folosindu-și mai bine munca sa, părăsind deprinderile păgubitoare, și peste tot tinzând la o viață mai bună și mai deamnă de fința omenească.

Îndeosebi în ce privește organizarea economică a țărâniei noastre, avem un îndemn cât se poate de prețios din partea celui bărbat, pe care pare-că însăși prevedința l-a trimis în ajutorul poporului nostru, și care cuprinde în inima sa în adevăr nobilă interesele neamului nostru întreg: „dela Nistru pân' la Tisa“, cum zice poetul... din partea marelui binefăcător, întreit de mare în modestia sa, care este dl Vasile de Stroescu.

Nu numai prin darurile sale în adevăr princiare și-a câștigat acest mare bărbat un titlu de recunoștință vecinică a poporului nostru, ci tot așa de mult a căutat să ne stea în ajutor prin sfaturile sale binevoitoare, îndemnându-ne să ne interesăm de aproape de păturile largi ale poporului nostru, să le ușurăm greul vieții organizându-le economiceste, să le ridicăm la o viață mai conștie și mai neatârnată, să învățăm pe țărâniei noștri a fi „oameni de sine știutori și stătători“ și să nu-i lăsăm a ajunge „cerșitori“.

Problema aceasta este poate cea mai însemnată, care bate la porțile instituției noastre și în deobște ale tuturor factorilor chemați să îngrijască de înaintarea poporului, din care facem parte, și dela deslegarea înțeleaptă și nimerită a ei atârnă de bunăsamă o parte însemnată a viitorului nostru.

Recunosc că rezolvirea unei asemenea probleme pretinde multă chibzuință, multă precauțiune, și mai ales mult devotament; din fața ei însă nu ne putem ascunde, dacă nu voim a lua asupra noastră o grea răspundere pentru viitor.

Am însă prea multă încredere în iubirea de neam a conducătorilor noștri ca să mă îndoesc, că nu vor pregeta a-și da toate silințele pentru deslegarea norocoasă a acestei însemnate chestiuni și pentru desăvârșirea legăturilor sufletești și materiale ale poporului nostru în timpul cel mai apropiat.

În nădejdea că fiecare din membrii instituției noastre va contribui la desfacerea problemelor pe cari mi-am luat libertatea a le atinge, vă invit și pășim la lucrările, pentru cari s'a chemat această adunare generală.

Congresul național-bisericesc.

Ședința a patra.

S'a ținut Joi, 4/17 octomvrie, în sala mare a casei mitropolitene. Presidează I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Mețianu*. Notar de ședință e dl *Dr. George Adam*.

Notarul *Mihail Lucuta* cetește procesul verbal al ședinței premergătoare. Se autentică cu modificările propuse de deputatul *Nicolae Zigre* și de deputatul *Dr. V. Branișce*.

Escelența Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Mețianu*, face comunicarea, că Sâmbătă, în 6/19 Oct., se va celebra parastas pentru odihna sufletului fericitului Arhiepiscop și Mitropolit *Miron Romarul*, la orele 9 dimineața, în catedrala din Sibiu. Invită congresul la acest act de pietate.

Deputatul congresual *Dr. Pahone* face propunerea, că după ce taxa de 40 coroane stabilită pentru recursele intrate la mitropolie, e îngreunătoare pentru recurenți, — congresul să binevoiască a o sistă.

Inaltul presidiu consultă congresul, dacă sprijinește propunerea? Constatându-se sprijinirea, propunerea se predă comisiunii organizatoare.

Deputatul *Aurel Pap*, după o lungă motivare propune luarea de măsuri energice pentru împedecarea lățirii baptismului și a nazarenismului, trimițându-se prin părțile amenințate ale mitropoliei misionari speciali, cu misiunea de a întoarce la calea bună pe cei rătăciți.

Constatându-se, că propunerea e sprijinită, se predă comisiunii bisericești.

Se intră în ordinea de zi. Raportorul comisiunii bisericești, *Dr. Nestor Oprean*, cetește de nou propunerea principiară, asupra căreia discuția a fost întreruptă în ședința premergătoare.

Deputatul *Nicolae Zigre*, pe baza regulamentului, propune respingerea acestei propuneri, care nu ar cădea în competența congresului.

Deputatul *I. A. de Preda* motivează necesitatea votării propunerii și înșiră unele din mancițiile raportului general, ca senat bisericesc, către congres.

Deputatul *N. Borzea* cere, ca deodată cu convocarea la congres deputații congresuali se primească și rapoartele tipărite, — spre a le putea studia.

Escelența Sa, Mitropolitul *Ioan Mețianu*, dă lămurirea, că aceasta e curată imposibilitate, fiindcă congresul se convoacă cu săptămâni mai înainte de întrunire, iar rapoartele se pot compune abia în zilele ultime înainte de întrunirea congresului.

Deputatul *Vasile Dămian* primește propunerea comisiunii, dar cu o mică modificare.

P. C. Sa Protosincelul *Roman R. Ciorogariu* spune, că în raport ar trebui să se pună în viitor mai mult temei pe viața internă bisericească, pe viața religioasă a credincioșilor, ca congresul să poată lua, dacă va fi de lipsă, măsuri pentru întărirea vieții religioase a credincioșilor. La aceasta s'a gândit comisiunea, când a făcut propunerea.

Propunerea comisiunii se primește nemodificată.

Comisiunea verificatoare raportează prin raportorul *Dr. Ioan Șenchea* asupra alegerii deputatului mirean *Aurel Petroviciu*, atacată prin protest. Comisiunea propune respingerea protestului, ca neîntemeiat, și verificarea deputatului *Aurel Petroviciu*, ales în cercul Aradului.

Se verifică.

Urmează comisiunea școlară. S'a constituit astfel: President P. C. Sa, Protosincelul *Roman R. Ciorogariu*, raportor *Lazar Triteanu*.

Raportorul face o expunere amănunțită a situației în care se află școlile confesionale ale bisericii noastre din mitropolie. Laudă zelul de jertfire al credincioșilor pentru școala confesională română. Propune apoi, ca raportul general al consistorului mitropolitan, ca senat școlar, fiind tipărit și împărțit între deputați, să se considere de cetit și să se iee de bază la desbaterea specială.

Se primește. Intrându-se în desbaterea specială, comisiunea face propunerile următoare:

a) Raportul consistorului mitropolitan, referitor la numărul școalelor confesionale din mitropolie și la susținerea lor, să se iee la cunoștință.

b) Consistorul mitropolitan să se îndrume a stăru-l, ca în toate comunele bisericești din mitropolie să fie salvate și asigurate prin zidiri și asigurarea competențelor învățătoarești școlile confesionale.

c) Consistorul mitropolitan să fie îndrumat, ca acolo, unde nu se află edificii corespunzătoare școlare, ori nu e acoperit salariul legal, ori lipsește învățătorul calificat, să se delătore aceste pedeci, preoții să fie îndatorați a griji în mod intensiv de educația religioasă-morală a tinerimei școlare.

d) Se grijască consistorul mitropolitan, ca catehizația cu elevii dela școale cari nu sunt ale bisericii noastre, să fie cât se poate mai intensivă.

e) Consistorul mitropolitan să grijască de o succrescență suficientă de învățători buni, cu calificăție cerută, luând măsuri, ca clericii să se cualifice și pentru cariera învățătoarească.

Se naște discuție. Deputatul *Vasile Damian* constată, că din raportul consistorului mitropolitan lipsesc datele referitoare la școlile medii, teologii și pedagogii. Cere, ca în viitor să fie trecute și acestea în raport. Iși espune părerile și asupra propunerilor comisiunii școlare.

Escelența Sa, Mitropolitul *Ioan Mețianu*, dă lămuriri și rectifică unele afirmări ale antevorbitorului.

Vorbește deputatul *Nicolae Ivan* răspunzând la unele afirmări ale deputatului *Damian*. Primește propunerile comisiunii școlare.

Deputatul *Dr. Vasile Saftu* dorește, ca vorbitorii să se țină strict de obiect, și să nu facă deviere dela obiect.

Deputatul *Nicolae Borzea* constată, că în raportul consistorului metropolitan nu se face pomenire de elevii dela școlile de meserii.

Escelența Sa Mitropolitul *Ioan Mețianu* dă espliacarea, că congresul are să se ocupe numai cu școlile proprii ale bisericii noastre. Asemenea dă espliacări și cu privire la completarea gimnaziului din Brad, despre care s'a făcut vorbă în cursul discuției.

Propunerile comisiunii școlare se primesc, după ce la punctul ultim a mai vorbit P. C. Sa, Arbimandritul *Dr. Ilarion Pușcariu*, făcând constatarea, că astăzi lipsa de învățători nu e tocmai așa de mare cum se crede. În privința aceasta stăm mai bine ca mai înainte. Unde sunt salare bine stabilite și bine asigurate, nu e lipsă de învățători; dar nu se duce nime ca învățător acolo, unde nu-i este asigurat salariul. Deci aici se cere îndreptare.

În chestie personală mai vorbește deputatul *Vasile Damian*, iar deputatul *Dr. George Dobrin* crede, că lipsa de învățători provine mai ales din șicanele cele multe, la cari sunt espuși învățătorii, și din lipsa de apărare a învățătorilor din partea organelor bisericii noastre. Ar dori, ca acestei împrejurări să i-se dee espresiune undeva în referada comisiei școlare. Propunere însă nu se face.

Comisiunea școlară mai are unele propuneri, referitoare la demersurile făcute din partea consistorului mitropolitan cu privire la mersul normal al învățământului, dar discuția asupra acestora se amână pe ședința următoare, care se anunță pe Vineri, la orele 9 dimineța.

Ședința se închide la orele 12 și jumătate.

Despre iubire, ca promovator al vieții.

Din limba germană.

de G. Fl. Presmereanu,
candidat de preot.

În multe locuri din Biblie cetim despre iubire, că ea este un mijloc întăritor de sănătate și de fapt, ea contribuie în măsură bine simțită, la lungimea firului vieții. „Cu viață lungă o să-l dăruiesc, căci el și-a pus dragostea pentru mine“, zice psalmistul. Iubirea este armonie și armonia lungeste viața, întocmai precum frica, gelozia, invidia și peste tot frecările și dizarmonia de tot felul o scurtează. Cine nu cunoaște puterea miraculoasă a sentimentului de iubire, cum e în stare să prefacă chiar și pe cei mai cruzi oameni în niște bărbați, devotați și plini de gingașie. Acela care e pătruns de adevărat creștinesc al iubirii, care îmbrățișează și să mărginește nu numai la rudele de aproape, precum și la prietini ei, care are în vedere și cuprinde întreagă familia omenească, va avea parte de o viață mai lungă și se va ști scutură mai ușor de patimile de rând ca și de alte boale, cu care ne întâlnim, la oamenii cei egoiști și cari judecă rău pe alții. Aceștia mărginindu-se numai la ei înșiși perd cea mai bună parte din viață și adică, sentimentul bucuriei și al puterii, cari numai din jertfirea de sine față de alții incolțește.

Ca cea mai bună pildă pentru influința întăritoare, ce pornește din o iubire altruistă ne servește o mamă gingașe, care trebuie să vegheze noapte de noapte, zi de zi, ba chiar săptămâni dearândul pentru a-și putea îngriji copilul ei și care se simte peste măsură răsplătită, dacă îi poate procura cât de cât ușurare fiului ei. Numai și numai puterea miraculoasă a iubirii, poate să esplice, de unde își iau unele mame puterile, pentru a susține câte o familie număroasă, chiar și singure.

Și aceasta iubire de mamă ideală și altruistă este (simbolul cel mai bun) sub care icoana cea mai potrivită trebuie să ne imaginăm iubirea creatoare, care poartă și susține totul și care ne invită să ne împărtășim din ea ca de un mijloc de vindecare dintre cele mai bune, pentru toate relele din lume. Carlyle zice: „Nu există chemare sau poziție, care se nu poseadă datorile și idealele sale; Chiar și în poziția ta sărăcăcioasă și posibil chiar disprețuită: aici sau nicăieri, este idealul tău, tu n'ai decât să-l scoți la iveală prin lucru și în acest lucru vei afla speranță, viață și libertate. Idealul zace în tine însuși“. Nu în țara poveștilor, ci acolo, unde tu îți faci lucrul tău, pe câmpul nemărginit al datorilor tale zilnice trebuie să-ți aduci la viață idealul tău!

În fiecare om zac ascunse energii, pe cari el n'are decât să le desvoalte și să le concentreze asupra unui punct, pentru ca să facă să apară idealul. Chiar și dorul nostru, este o putere creatoare, care ne arată direcția în care se îndreaptă facultățile noastre și aceste facultăți, nu ne sunt date pentru a face din noi, batjocură, ci ele desvoaltă în noi energiile de lipsă, pentru ale putea întrebuința.

Dacă în sufletul tău e înăscut dorul de libertate și dacă întreagă ființa ta e întemeiată pe libertate, atunci tu ai în tine dacă și poate încă nedesvoltată puterea să rupi toate cătușele, cari te împedecă să devii stăpân pe cei din prejurul tău.

Dară cu mijloace din afară numai nu poate fi făcută aceasta. Tu trebuie să ai pe partea ta adevărul vecinic, numai atunci vei putea tu (mijloci) îndeplini, aceea pentru ce tu ai fost trimis în această lume. Numai atunci vei putea ajunge aceea ce e depus în tine, dacă tu crezi, că Dzeu ți-a împrumutat puterea, în scopul acesta, dacă tu ești încredințat, că tu ești stăpân pe voința ta și că creatorul te-a dăruit cu puterea de lipsă, pentru a putea stăpâni, după idealul tău împrejurările din afară.

O nenumărată mulțime de oameni însetoșează după o rază de iubire se topesc de dorul cuiva, care să-i știe prețul și stima. Ei au din belșug, tot ce le poate oferi viața cu bunătațile ei, își pot satisface ori ce dorință și toți flămânzesc după o inimă iubitoare. Ei au parte de toate, dară iubirea le lipsește. O mare parte din aceea ce se numește iubire, nu e decât egoism. Câtă vreme iubirea nu trece peste hotarul îngust al înrudirii și prietinirii, sau — mai bine zis — nu trece peste considerații de neam și patrie, nu merită numele de iubire. Iubirea adevărată, după asemănarea lui Christos, nu este atât de puțin încăpătoare ca să fie în stare să aducă ori ce jertfă numai pentru copilul propriu, dară să rămână surdă la strigățile după o bucățică de pâine ale celor supți de foame.

Iubirea adevărată, constă în faptă și nu întreabă când are să îndeplinească fapta.

Se povestește despre o femeie, care cercetând localul unei temnițe din Londra, unde femeile erau încarcerate ca tot atâtea capete de vită într'un loc închis, fără să se aibă în vedere nici cele mai elementare condiții de igienă, s'a interesat în deosebi de o fată care comisesse o crimă gravă.

Întrebată fiind ea de o damă, de ce crimă e vorba, ea răspunde: „N'am cunosțin'ă, fiind că n'am întrebat-o“. Ea știa adevărul numai una: că adevărul această nenorocită, comisesse ceva grav și că deci are lipsă de iubire sau mai bine zis de o inimă iubitoare pentru ca rana sa să se vindece și ca se poată începe o nouă viață. De ceace fetița avea lipsă, nu eră furtună și vreme mohorită, ci raze de soare calde și blânde.

Eu sunt pe deplin încredințat, că nu există ființă omenască, fie în temniță, fie și afară, de aceea care se fie atât de căzută și atât de rea și împetrită la inimă, încât să nu se găsiască undeva în lume un suflet de om care să fie în stare să o conducă la calea cea bună, prin dragoste, bunătațe și răbdare!

Am cunoscut femeii, ca o ființă atât de gingașă și de o bunătațe de inimă atât de generoasă și gata de sacrificii, în cât și cel mai rău și mai încănit mizerabil, s'a lăsat înmoiat, în fața ținutei stricte și energice. El a cedat, fiind gata la ori ce poruncă ba chiar gata a-și sacrifica chiar și viața pentru mântuirea aceluia. Și din ce cauză? Pentru că iubirea a a fost singura putere, care s'a putut apropia de ea.

O atare femeie, poate să scoată la iveală astfel de facultăți din acest om, cari sunt în stare (să schimbe) să dea cu totul alt curs vieții sale și care prin pedeapsă și amenințări, n'ar fi putut fi desvoltate nici într'o sută de ani.

Trebuie să ne uităm de noi înșine, altcum nu vom putea nimic deosebit să prestăm. Prea multă conștiință de sine este la câte unii oameni, un fel de boală, ori ce a întreprinde, gândurile lor se învârtesc

exclusiv, numai în jurul eului lor propriu. Ei sunt preocupați numai de ei, că oare cum se prezintă în fața lumii, ce impresie fac ei, ce zic alții ce cred despre dânsii și cum șiar putea mai bine asigură câte un câștig pe sama lor, cu un cuvânt, tot ceea ce ei cugetă și fac se perde numai pe eul lor propriu, ca un centru, așa că nimic nu e ce șiar trimite razele de lumină și în afară.

Astfel stând însă lucrul, nu poate fi vorba de creștere și spor pe sama cuiva. Pe lângă acest fel de conștiință de sine se vestejesc toate sentimentele de milă față de alții, ori ce posibilitate de creștere, e nimicită ori ce nizuință slăbită. Spiritul care voește se presteze ceva de valoare, trebuie să-și îndrepte privirea în afară, nu în cele din lăuntru. Ori cine a întreprins ceva cu adevărat mare, nemuritor acela de sigur nu s'a avut pe sine în vedere.

Rugăciunea cea mai caldă, n'a fost aceea, care a fost ținută înaintea unui auditor critic, ci cea din care vorbiă, un dar ceresc o dorință blândă a sufletului.

Adevărata piatră de probă, prin care se poate stabili, dacă un om de fapt progresa, este viața de peste zi. Totul se reduce la întrebarea, dacă el este de fapt pătruns de un duh de viață internă, în tot ceea ce el face sau că însușirile sale cele mai alese sunt secate și vestejite, în urma unei neîntrebuițări îndelungate? Ce-i ajută lui, dacă el dispune de multe parale, dacă numai o parte din ființa sa adevărată, de fapt viază și dacă el nu-i capabil să-și dea partea de ajutor la viața altora, precum și dacă priceperea pentru frumos și iubirea pentru ce e bun, a secat? Dacă un om se mișcă, un pătrar sau o jumătate de secol în cercul afacerilor sale, dacă drumul său duce peste norocul călcat în picioare al celorlalți oameni, dacă calcă în picioare drepturi străine și suferința altora, el nu cunoaște decât numai îndemnul și mobilul pentru daraverile sale adecă numai tendința de a „a lua și iar a lua“, merită aceasta într'adevăr, numele de viață. Și se poate de fapt desvolta adevărată ființă a omului ridicându-se tot mai în sus așa după cum se cere, pentru viață?

Dacă un pom își perde crângile sale până la una și aceasta apoi atrage la sine toate sucurile, desvoltându-se ea până la o mărime ciudată se poate zice, că mai avem de lucru cu un pom? Oare creșterea proporționată și frumusețea formei, să nu numere nime fiind vorba de perfecțiunea pomului?! Cei mai mulți dintre noi samănă cu acel arbore (desvoltat) afară din cale ciudat. O singură, facultate a lor a crescut și s'a desvoltat afară din cale pe contul tuturor celorlalte.

Ce rar, se poate afla, câte un individ la care toate talantele să fie desvoltate într'o proporție frumoasă!

Dacă tu ții cultivat energiile tale spirituale de așa, încât și fără bună stare materială te simți avut, în internul tău o comoară de valori ce nu se pot prăpădi, dacă tu cunoști întocmai ca albina, secretul, de a ști suge mierea din scăete întocmai ca din roză, atunci ți se vor părea perderile, în ce privește viața din afară de niște simple întâmplări, cari nu vor fi nici când în stare să atingă viața adevărată din lăuntru. Tu dispui de un sentiment puternic al siguranței fiind că tu simți, că posezi ceva în tine care e mai de preț, decât ce se află la tine din cele din afară ca: „avutie, succese, poziții și renume și care ceva nu poate fi nimicit prin nici o întâmplare (naturală) din afară și căruia, prigonirea și columna nu-i pot face nici un rău“, ba el va supraviețui, discompunerea corpului tău. Acest ceva este: un caracter nobil și o bunătate plină de drago-te.

Trăiește ceva în noi, care se spune ca proprie tățile noastre cele mai bune de preț să devină o pradă eventualității sau a nesiguranței, noi avem sentimentul sigur, că nimic, din ceea ce ne lovește pe noi nu ne poate păgubi ființa noastră adevărată și nici bogăția noastră adevărată nu ne-o poate nimici, căci simțim totdeodată și aceea, că viața adevărată, este mai pe sus, decât ori ce primejdie! Sentimentul acesta de siguranță, ne procură nouă o (satisfacție) îndestulare, care întrece totul și care mai întâi împrumută vieții noastre, demnitățile și mărimea ei adevărată.

Dela „Asociațiune“.

Nrii 1011, 1303, 1370, 1497 și 1452—1912.

Concurs.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ va da pentru anul școlar 1912/13 următoarele burse:

1. Din *fundatiunea Ioan Petran*, o bursă de cor. 300 — pentru studenții universitari de naționalitatea română, cari urmează la una din facultățile universității din Cluj. Cei împărtașiți de această bursă vor fi obligați a lua parte la „Masa studenților academici“ din Cluj.

2. Din *fundatiunea Nicolae Marinoviciu sen.* o bursă de cor. 120 — pentru studenții din școlile secundare.

3. Din *fundatiunea Gheorghe Boeriu din Vad*, o bursă nouă de cor. 200 — pentru elevii de naționalitate română, înrudiți cu fondatorul, cari urmează la vre-una din școlile secundare din patrie; iar încât nu s'ar găsi astfel petenți, se vor da 2 ajutoare de câte cor. 100 — la 2 tineri cari învață vre-o meserie și sunt înrudiți cu fondatorul.

4. Din *fundatiunea Ioan Gallianu de Kecskés* o bursă de cor. 120 — pentru elevi de naționalitate română cari urmează la vre-unul din gimnaziile din „Transilvania“. Se vor preferi, în înțelesul literilor fundamentale, descendenții familiilor Popu și Antonu.

5. Din *fundatiunea anonimă din comitatul Dăbăca*, o bursă de cor. 100 — pentru tineri români născuți în comitatul Dăbăca.

Cererile pentru aceste burse se vor înainta comitetului central al „Asociațiunii“ Sibiiu (Nagyszeben, str. Șaguna Nr. 6) până la 15 noemvrie n. a. c. însoțite de următoarele acte:

- a) certificat de botez;
- b) certificat de pe anul școlar 1911/12;
- c) certificat de paupertate; eventual
- d) actele prin cari petenții să-și dovedească înrudirea cu fondatorul (la fundațiunile de sub Nrii 2, 3 și 4.

Cererile intrate după terminul indicat nu vor fi luate în considerare.

Sibiiu, în 19 octomvrie 1912.

Andrieu Bârseanu,
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu,
secretar.

CRONICA.

Știre personală. Mercuri cu trenul accelerat de după amiază P. S. Sa părintele Episcop Ioan I. Papp al Aradului a plecat la Budapesta, ca împreună cu ceilalți membri ai deputațiunei exmise de Consistorul Metropolitan dela Sibiiu, să se

prezintă guvernului țării spre a cere dela stat îmbunătățirea dotațiunii preoției noastre, precum și urcarea în măsură cuvenită a ajutoarelor pentru consistoarele metropolitane gr.-or. române din Transilvania și Ungaria.

† **Dr. Iosif Gall.** În Budapesta a încetat din viață *Dr. Iosif Gall* nobilul mecenat român și distinsul bărbat al bisericii noastre dreptcredincioase. Biserica noastră deplânge în persoana defunctului pre unul din cei mai credincioși fii ai săi, care atât cu sfatul său înțelept cât și cu banul său dat cu dragoste creștinească i-a sărit întru ajutor decât ori năcazurile au cerut.

S'a născut în Cluj la 1839, fiul protopopului Grigorie Gall. A studiat întâi în Cluj, apoi în Viena, unde a primit diploma de doctor al științelor juridice în 1861. După o practică avocațială de un an a intrat la cancelaria aulică transilvană în Viena, de unde în 1867 a fost transportat la ministrul de justiție ungar, de acolo la tribunalul suprem transilvănean, apoi la secțiunea ardeleană a septemviratului și în fine la curtea de casație, unde a funcționat ca consilier până la 1881.

Până în timpul de față a fost membru în corporațiunile noastre bisericesti unde cu vastele sale cunoștințe iuridice a servit foarte mult cauzelor noastre bisericesti.

Rămășițele sale pământești după cum se anunță vor fi transportate la Cluj în cripta familiară.

Odihnească în pace!

Spre știre! Onorațiilor catiheți li-se aduce la cunoștință că a apărut nouă ediție din manualul „*Istorie biblice*” pentru clasa II, III și IV, prelucrate după planul cel nou de Petru Popa paroh. Ediția se poate cumpăra dela tipografia și librăria diecezană din Arad.

Necrolog. Subscriși cu inima frântă de durere, aducem la cunoștință, că prea iubitul soț, tată, văr, și cumnat **Ioan Micloși** paroh gr.-or. român în Covăsinț, în urma unui morb îndelungat în anul 49-lea al vieții și 27-lea a preoției sale, Mercuri în 17/30 Oct. 1912 la orele 3 dimineața și-a dat blândul și nobilul său suflet în mâinile creatorului, după împărțășirea cu sf. taine. Rămășițele pământești ale neuitatului defunct s'au depus spre vecinica odihnă, Vineri (19 Oct.) 1 Noemvrie la orele 11 a. m. în cimitirul gr.-or. român din Covăsinț. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Covăsinț, la 17/30 Octomvrie 1912. Văd. Melania Micloși născ. Balint, ca soție. Dr. Ing Cornel Micloși, Dr. Emil Micloși, ca fii. Maximilian Micloși, preot, ca văr Radna. David Balint și soție, Lucreția măr. Groza, cumnat și cumnată.

Concurse.

În urma autorizării Ven. Consistor de sub nrul 5373/1912 pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Milova** se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Parohia este de clasa a III-a.

Venitele acestei parohii sunt: 1. Cvarțir în casa parohială și folosința grădinei acestei case. 2. Folosința alor 3 jugh. de pământ. 3. Birul și stolele legale. 4. Intregirea dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post se avizează, ca recursele lor ajustate conform regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial din Milova să le trimită Oficiului protopresbiteral din Mariaradna, iar dâșii — pe lângă stricta observare a dispozițiunilor regulamentare — să se prezinte în sfta biserică din Milova spre a se arată poporului.

Dat din ședința comitetului parohial din Milova, la 30 sept (13 oct.) 1912.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu* protopresbiter.
—□— 1 3

Prin aceasta se publică concurs cu termen de alegere pe ziua de **21 noemvrie** (4 decemvrie) 1912, pentru îndeplinirea postului de învățător la școala a II-a confesională înființată în comuna bisericască ort. română **Bulz**, protopresbiteratul Peșteșului, în conformitate cu decizia comitetului parohial luat la înființarea acestei școale, pe lângă următoarele emolumente:

1. Dela comuna bisericască bani repartiați pe popor 100 cor.
2. Intregirea sperativă dela stat, pusă în prospect 900 cor.
3. Pentru locuință se va îngriji comuna bisericască
4. Pentru lemne de încălzit sala de învățământ și locuința 110 cor.
5. Pentru curățitul, măturatul și aducerea apei în sala de învățământ 40 cor.
6. Pentru conferințe și scripturistică 20 cor.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați a-și ajusta rugărilor legal a le trimite, adresate comitetului parohial din Bulz, subscrisului până la 18 noemvrie (1 dec.) 1912 în M.-telegd, având a se prezenta cu știrea protopopului tractual în vre-o duminică sau sârbătoare spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

Petru Lascu
preot, președinte.

Gavril Bott
notar.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala gr.-or. rom. din **Chisetău** se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental în bani cor. 1000 cu evinvenalele legale, solvinde la timp din cassa cultului.
2. Locuință în natură, cu grădină de 1/2 jugăr.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Pentru conferință, când va participa 20 cor.
5. Dela înmormântări, unde va fi poftit, 1 cor.
6. Dela parastase, unde va fi poftit, 1 cor.

Dela reflectanți să cere să aibă cvalificația poftită de lege; să presteze servite cantonale în și afară de biserică; să învețe pe școlari cântările bisericesti și să instrueze pe cei din școala de repetiție, și în fine, în decursul termenului concursual, să se prezinte într'o duminică ori sârbătoare în sf. biserică, spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Preferiți vor fi cei cari sunt capabili a dirigi cor. și să pricea la facerea socoților parohiale.

Petițiile concursuale să trimit comitetului parohial din Chisetău, pe calea oficiului protopresbiterial gr.-or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes-megye).

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gerasim Sârb*, protopresbiter.
—□— 2—3

În conformitate cu rezoluțiunea Veneratului Consistor Nr. 4407/912 prin aceasta se repețește de nou escrierea concursului pentru îndeplinirea parohiei a doua vacantă din **Murani** (Temesmurány protopresbiteratul Timișorii) cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Beneficiul se compune din folosirea sesiunii parohiale stolele și birul legal, cum s'a predat și până acum. Eventuala întregire a dotației din vistieria statului o va primi alesul conform evalueației sale. Dela recurenți se recere evalueațiunea prescrisă prin Regulament pentru parohii de clasa primă; în cazul când nu se vor prezenta recurenți cu evalueația prescrisă pentru parohii de clasa primă, vor fi admiși și cei cu evalueație pentru parohii de clasa a doua.

Recurenții vor avea să se prezinte în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală, pelângă observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii.

Recursele adresate comitetului parohial sunt a se trimite la oficiul protopresbiterial din Timișoara.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Ioan Oprea*, adm. ppresbiterial.
—□— 2—3

Pentru întregirea postului de preot de clasa II din **Târgoviște**, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie de 30 jugăre;
 2. Un intravilan de $\frac{3}{4}$ jugăr și casă parohială cu 2 chilii și bucătărie;
 3. Un pătrar de jugăr estravilan;
 4. Birul și stolele legale;
 5. Eventuala întregire dela stat a dotației preotești.
- Dările după sesie le poartă alesul.

Reflectanții, cari trebuie să aibă evalueație de clasa a II-a, petițiile instruate în regulă, au să le aștearnă comitetului parohial în termenul concursual, pe calea oficiului protopopesc din Belinț (Belence, Temes-megye) și într'o duminică sau într'o sârbătoare, să se prezenteze în capela din Târgoviște, spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic, eventual și în oratorie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protopresbiter.
—□— 2—3

Pe baza concluzului Ven. Consistor de dto 14/27 aprilie 1911 Nr. 7146/910 și de dto 2/15 aug. 1912 Nr. 4371, prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei a II-a de clasa primă din comuna **Sân-Miclăușul-Mare** (Nagyszentmiklós comit. Torontal) devenită vacantă în urma abdicerei preotului Virgil Negru din Igrîș de parohia aceasta, pe care a fost ales și întărit, cu termenul de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Una sesiune pământ circa 34 jugh. și două grădini.
2. Birul legal
3. Stolele legale.

Parohia se compune din 300 numere de case, din părțile de sat numite: Slatina, Bujac, Chenderești și partea dela spital incolo către Sarafola.

Alegându-l preot va avea să se îngrijească de locuință pentru sine, să supoarte toate dările publice după întreg venitul beneficiat, să îndeplinească toate funcțiunile ce cad în competența sa în și afară de biserică, să catehizeze la toate școlile noastre confesionale române gr. or. fără altă remunerațiune și la cea de stat din loc.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți se recere evalueațiunea prescrisă în concluzul Veneratului Sinod eparhial de sub Nr. 84/1910, adică opt clase medii și maturitate și examen de evalueațiune cu calcul general distins. Reflectanții vor avea a se prezenta în sânta biserică din loc cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta desteritatea în rituale și oratorie.

Recursele adresate comitetului parohial și ajustate conform prescrierilor §-lui 13 din „Statutul Organic“ sunt a se înainta Prea On. Oficiu ppresbiterial în B. Comloș (Nagykomlós comit. Torontal).

Dat din ședința comitetului parohial rom. gr. or. ținută în 26 august (8 sept.) 1912

Ioan Popoviciu
paroh președinte.

Dr. Livius Luczay
notar.

În conțelegere cu: *Mihai Păcățian* protopop.

—□—

2—3

Conform înaltei dispozițiuni consistoriale din 13/26 septembrie a. c. Nr. 5724/1912, prin aceasta se publică concurs pentru deplinirea parohiei vacante de cl. I. (primă) din **Toracul mare** (Nagytárnok) protopresbiteratul B.-Comloș comitatul Torontal, cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Una sesiune pământ arător de cl. I. constător din 30 jughere.
2. Birul preotesesc în bani, gata 300 cor. adică trei sute coroane solvind din cassa culturală.
3. Stolele legale.

4. Eventuala întregire dela stat în sumă de 572 cor. 69 fil. beneficiată în trecut, pe care însă nu o poate asigura nici comitetul nici V. Consistor diecezan.

5. Alesul preot are să supoarte toate dările publice după întreg venitul beneficiat și să se îngrijască de locuință din al său.

6. Fiind parohia de clasa primă, dela recurenți se pretinde evalueațiune de clasa primă conform concluzului Veneratului Sinod eparhial, adus sub Nr. 84 din 1910, adică: recurenții trebuie să dovedească, că au absolvat 8 clase medii cu maturitate și că posedă examenul de evalueațiune cu calcul general distins.

7. Alesul preot e îndatorat a catehiza la școlile confesionale din loc fără altă remunerațiune, conform dispozițiunilor mai înalte.

Recursele ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial gr. or. rom. din Toracul mare, sunt a se trimite Prea On. Oficiu protopopesc gr. or. rom. în Nagykomlós (B.-Comloș) comitatul Torontal.

Recurenții vor avea a se prezenta, pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii în sfta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Toracul mare la 15/28 iulie 1912.

Pavel Roșu
preș. com. par.

Ioșif Secoșan
not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihai Păcățian* protopresbiter.

—□—

3—3